

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی قزوین

دانشکده بهداشت

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد رشته علوم بهداشتی در تغذیه

عنوان

بررسی امنیت غذایی و عوامل مرتبط با آن در خانوارهای مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی شهر قزوین

استاد راهنما

خانم دکتر آمنه باریکانی

اساتید مشاور

آقای دکتر حسین حقیقیان خادم

آقای دکتر محمود علیپور حیدری

نگارش

سونیا سیاهی پور

۱۳۹۵

زمینه و هدف:

غذا و تغذیه از جمله نیازهای بنیادی جامعه بشری است و تامین غذای کافی و مناسب برای همه در مقوله امنیت غذایی نهفته است. ناامنی غذایی نه تنها عدم دسترسی به غذا است، بلکه جنبه ادراکی نظیر ناکافی بودن غذا از نظر کمیت و کیفیت، غیرقابل قبول بودن آن از نظر اجتماعی و نگرانی را نیز در پی دارد.

این مطالعه با هدف بررسی وضعیت امنیت غذایی و عوامل مرتبط با آن در خانوارهای تحت پوشش مراکز بهداشتی درمانی شهری و پایگاههای بهداشتی شهر قزوین در سال ۱۳۹۴ انجام گردید.

روش: این مطالعه به روش توصیفی_تحلیلی در مراکز بهداشتی درمانی شهری و پایگاههای بهداشتی شهر قزوین در سال ۱۳۹۴ انجام شد. از بین خانوارهای مراجعه کننده به این مراکز تعداد 500 خانوار به طور تصادفی مورد بررسی قرار گرفتند. پرسشنامه های اطلاعات عمومی و امنیت غذایی (USDA) طی مصاحبه حضوری با مادر خانواده تکمیل گردید و سپس تحلیل شد، و همچنین قد و وزن، اندازه دور شکم و دور باسن مادر خانوار مطابق دستورالعمل استاندارد اندازه گیری و سپس نمایه توده بدن (BMI) و همینطور (WHR) محاسبه شد. برای تجزیه تحلیل داده ها از نرم افزار spss، آزمون کای اسکوئر استفاده شد (آزمون ها در سطح معنی داری ۰,۰۵ انجام شدند).

یافته ها: مطالعه حاضر بر روی ۵۰۰ خانوار صورت گرفت، که از لحاظ میانگین سنی زنان ۲۹ سال (۵۸_۱۸) و مردان ۳۴ سال (۵۸_۲۱) داشتند. میزان شیوع ناامنی غذایی در خانوارهای مورد بررسی ۲۷/۴ درصد بود که از این تعداد ۲۵/۶ درصد ناامنی بدون گرسنگی و ۱/۸ درصد ناامنی با گرسنگی متوسط داشتند. تحصیلات بالاتر مادر ($p(0,009)$) و همچنین شاغل بودن مادر ($p(0,008)$)، مالکیت منزل مسکونی ($p(0,001)$)، درآمد متوسط ماهیانه خانوار ($p(0,000)$)، WHR ($p(0,031)$) با ناامنی غذایی ارتباط معکوس داشت.

نتیجه گیری: ناامنی غذایی در جامعه مورد مطالعه وجود داشت و با برخی عوامل مانند: تحصیلات مادر، شاغل بودن مادر، مالکیت منزل مسکونی، درآمد متوسط ماهیانه خانوار و WHR مادر، ارتباط معکوس داشت.

کلید واژه ها: ناامنی غذایی، تغذیه مناسب، دسترسی به غذا، شهر قزوین

